



COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО ГОСПОДИНОВ *с/у* БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 62722/00)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

10 май 2007 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

10/08/2007

Настоящото решение ще стане окончателно при условията определени в член 44 § 2 от Конвенцията. Върху него могат да бъдат извършени поправки по формата.

По делото Господинов с/у България,

Европейския Съд за Правата на Човека (пето отделение), в състав

от :

Г-н П. ЛОРЕНЦЕН, *председател*,

Г-ЖА С. БОТУШАРОВА,

Г-ДА К. ЮНГВИЕРТ,

Р. МАРУСТ,

Ж. БОРРЕГО БОРРЕГО,

Г-ЖА Р. ЖАЕГЕР,

Г-н М. ВИЛИЖЕР, *съдии*,

и Г-ЖА С. ВЕСТЕРДИЕК, *секретар на отделението*,

След проведено съвещание на състава на 10 април 2007 г.,

Постановява следното решение, прието на същата дата :

ПРОЦЕДУРА

1. В основата на делото стои жалба (№ 62722/00) подадена срещу Република България, с която гражданинът на тази държава г-н Стефан Тодоров Господинов ("жалбоподателя") сезира Съда на 21 юни 2000 г., по силата на член 34 от Конвенцията за правата на човека и основните свободи ("Конвенцията").
2. Жалбоподателят се представлява от своята съпруга г-жа Д.С. Господинова. Българското правителство ("Правителството") се представлява от своя агент Г-жа М. Коцева, от Министерството на правосъдието.
3. На 8 септември 2005 г., Съдът реши да обяви жалбата за частично недопустима и реши да съобщи оплакванията относно продължителността на процедурата започнала през 1995 г. на Правителството. Позовавайки се на член 29 § 3 от Конвенцията, той реши да се произнесе едновременно по допустимостта и по съществуването на жалбата.
4. В следствие на кончината на г-н Господинов, на 6 февруари 2007 г., Съдът получи на 27 март 2007 г., декларация според която вдовицата, г-жа Деляна Господинова, желае да продължи процедурата от името на жалбоподателя.

ФАКТИТЕ**ИЗЛОЖЕНИЕ НА ФАКТИТЕ**

5. Жалбоподателят е роден през 1923 г. и е живял в Димитровград до кончината си през февруари 2007 г.

А. Процедурата за съдебна делба започната от жалбоподателя

6. На една не съобщена дата през 1989 г., жалбоподателят внася срещу двамата си синове иск за съдебна делба на една къща, принадлежала на починалата му съпруга.
7. С решение от 19 юли 1993 г., районният съд възлага къщата на жалбоподателя срещу парично плащане към другите наследници и фиксира сумата, която жалбоподателя трябва да плати на двамата си сина. Това решение е потвърдено от окръжния апелативен съд на Кюстендил на 18 февруари 1994 г. и от Върховния съд, като последна инстанция на 2 март 1995 г.

Б. Процедурата започната от другите съделители през 1995 г.

8. На неуточнена дата през 1995 г., синовете на жалбоподателя (Т. Г. и А. Г.) подават жалба за отмяна на решението от 19 юли 1993 г., възлагащо имота на жалбоподателя, с мотива, че той не им е изплатил цената на техните съответни дялове.
9. На 7 юни и 13 септември 1995 г., делото е отложено поради нередовно призоваване на Т. Г.
10. На 13 ноември 1995 г., делото е отложено поради не явяване на редовно призованите страни.
11. От 22 януари до 16 октомври 1996 г., делото е отлагано пет пъти, поради нередовно призоваване на синовете на жалбоподателя. На заседанието от 16 октомври 1996 г., районният съд в Дупница поканва службата натоварена с призовките да уточни причините за пропуските по осигуряване на представянето на Т.Г.
12. На 13 декември 1996 г., делото е отложено по искане на А.Г. Делото е отложено и на 5 март 1997 г., поради нередовно призоваване на синовете на жалбоподателя. Служителят от службата по призовките е посочил, че не може да влезе в контакт с А.Г., който го избягвал и бил предупредил и съседите си, че те трябва да правят същото.
13. На 7 май 1997 г., се провежда заседание, на което съдът прибавя към случая някои писмени доказателства.
14. На 30 юни 1997 г., делото е отложено по искане на А.Г. отсъстващ по болест.
15. На 8 октомври 1997 г., делото е отложено поради нередовно призоваване на А.Г.
16. От 8 октомври 1997 г., до 10 юни 1998 г., делото е отлагано четири пъти по искане на Т.Г. Служителят натоварен с призоваването посочва, че сина търси да го избягва.

17. На 2 ноември 1998 г., заседанието е отложено поради нередовно призоваване на Т.Г. Съдът изпраща в службата по призовките копие от протокола от заседанието с предложение да се наложи дисциплинарна санкция на отговорния призовкар.
18. На 16 декември 1998 г., делото е отложено поради нередовно призоваване на синовете на жалбоподателя.
19. На 1 март 1999 г., делото е гледано. С решение от 31 март 1999 г., районният съд на Дупница констатира, че дължимата сума на двамата сина на жалбоподателя не е изплатена и отменя решението възлагащо му имота. Жалбоподателят не обжалва.
20. В една втора фаза от процедурата, в края на която съдът е трябвало да реши състава на дяловете и тяхното присъждане на наследниците, делото е вменено на съдия докладчик на 9 май 2000 г. Насрочено е заседание за 27 септември 2000 г. Но на 27 септември съдът отлага делото за 27 ноември, след като констатира, че Т.Г. не е призован да се яви.
21. На 27 ноември 2000 г., делото е отложено, защото жалбоподателят не е платил предварително разходите за експерт счетоводител. Заинтересованият извършва плащането на 5 януари 2001 г.
22. На неуточнена дата, жалбоподателят се оплаква в министерството на правосъдието за закъсненията при разглеждането на делото. Това оплакване е препратено на председателя на окръжния съд на Кюстендил. На 5 юни 2001 г., последният споделя с председателката на районния съд своето заключение, че разглеждането на делото е претърпяло няколко неоправдани забавяния и предлага налагането на дисциплинарно наказание на съдията докладчик.
23. На 19 юни 2001 г., делото е отложено поради нередовно призоваване на страните. Освен това съдията иска от регионалната дирекция на полицията да му съобщи адреса на Т.Г., който междувременно си е сменил адреса.
24. От 9 юли 2001 г. до 17 януари 2002 г., делото е отлагано три пъти поради нередовно призоваване на Т.Г. Съдът отново сезира службата по призовките с предложение за дисциплинарно наказание на отговорния призовкар.
25. На 21 февруари 2002 г., се провежда заседание и делото се разглежда. С решение от 13 март 2002 г., районният съд разпорежда продажбата на търг на къщата, след като е констатирал, че става дума за неделим имот.
26. На 9 април 2002 г. жалбоподателят обжалва. С две определения от 22 април и 28 май 2002 г., съдът посочва на заинтересования, че трябва да внесе съдебна такса от 525 лева (около 270 евро).

Второто разпореждане е връчено писмено на жалбоподателя на 11 юни 2002 г.

27. На 28 юни 2002 г., съдът обявява жалбата за недопустима, след като констатира, че заинтересования е пропуснал да внесе сумата по таксата. Жалбоподателят атакува решението за недопустимост пред окръжния съд на Кюстендил. Неговата жалба е отхвърлена на 7 януари 2003 г.
28. На последна инстанция, решението за недопустимост е потвърдено от Върховния касационен съд на 14 март 2003 г. Съдът констатира, че заинтересованият е бил информиран за разпореждането указващо му сумата на таксата, че той не е внесъл тази сума, нито пък е поискал освобождаване от съдебна такса, каквато възможност е имал.

ПО ПРАВО

I. ПРЕДВАРИТЕЛНА БЕЛЕЖКА

29. Съдът констатира, че вдовицата на жалбоподателя е пожелала да продължи процедурата от името на починалия (виж параграф 4 по-горе). Правото ѝ да продължи процедурата не е оспорено и Съдът не вижда мотив да реши друго (виж например, *Ahmet Sadik с/у Гърция*, решение от 15 ноември 1996 г., *Сборник с решения* 1996-V, с. 1652, § 26 и *Луканов с/у България* решение от 20 март 1997 г., *Сборник* 1997-II, с. 540, § 35).

II. ОТНОСНО ПРЕТЕНДИРАНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

30. Жалбоподателят изтъкват, че продължителността на процедурата започната през 1995 г. не спазва принципа за „разумен срок“, така както той е предвиден в член 6 § 1 от конвенцията и формулиран по следния начин:

"Всяко лице, има право на справедливо гледане на неговото дело (...) в разумен срок, от Съд (...) който да реши (...) основателността на всяко отправено му наказателно обвинение. „

31. Правителството се противопоставя на тази теза. То подчертава, че съдилищата са направили необходимото, за да ускорят процедурата и в частност районният съд е сезирал неколккратно службата по призовките за нередовните призовавания на синовете на жалбоподателя, които както изглежда са злоупотребявали с правата си като страна по спора и често са били причина за отлаганията на заседанията. Те

системно са избягвали служителят натоварен с призоваването, като очевидно са целели да забавят въпросното разглеждане.

32. Освен това, самият жалбоподател също е бил причина за някои закъснения, и в частност на тези дължащи се на негови пропуски да внесе някои съдебни такси.
33. В заключение, Правителството кани Съда да отхвърли жалбата поради очевидно отсъствие на основание.

А. По допустимостта

34. Съдът констатира, че жалбата не е очевидно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Освен това той отбелязва, че не среща никакъв друг мотив за недопустимост. Така, че тя следва да се обяви за допустима.

Б. По същество

35. Съдът отбелязва, че периода който следва да се взема предвид започва със сезирането на районния съд в Дупница на неуточнена дата през 1995 г. Въпросният период приключва на 14 март 2003 г., дата на която Върховният касационен съд потвърждава недопустимостта на жалбата на жалбоподателя. Така, че той значи продължава около осем години. За това време, една инстанция е разгледала делото по същество и три инстанции са отсъждали по допустимостта на жалбата на жалбоподателя.
36. Съдът припомня, че разумният характер на сроковете за продължителност на една процедура се оценява според обстоятелствата по делото и според критериите от съдебната практика на Съда и в частност от сложността на делото, поведението на жалбоподателя и това на компетентните власти, както и от важността на спора за заинтересованите (виж сред много други, *Frydlender c/y Франция* [GC], n° 30979/96, § 43, ЕСПЧ 2000-VII).
37. Що се отнася до първия от гореспоменатите критерии, Съдът отбелязва, че то представлява известна законова трудност, доколкото съдът е трябвало да прецени валидността на решението произнесено по първата процедура, преди да пристъпи към поделянето на имота.
38. Що се отнася до поведението на жалбоподателя, Съдът отбелязва, че две заседания са отложени поради негово отсъствие, съответно на 13 ноември 1995 и 27 ноември 2000 г.

39. Накрая, що се отнася до поведението на вътрешните власти, Съдът отбелязва, че делото е било отлагано многократно поради нередовно призоваване на синовете на жалбоподателя.
40. Съдът не може да приеме тезата на Правителството, според която тези закъснения се дължат единствено на поведението на синовете на жалбоподателя. Той отново потвърждава, че задължение на държавите страни по Конвенцията, е да организират съдебните си системи по такъв начин, че техните съдилища да гарантират на всички правото да получат окончателно решение за оспорванията относно техните права и задължения от граждански характер в разумен срок (цитираното решение *Frydender*, § 45). Това включва въвеждането на ефикасни процедури по призоваване, позволяващи страните да бъдат своевременно призовани за датата на заседанията.
41. Съдът взема предвид положените усилия от страна на вътрешното правораздаване за ускоряване на процедурата. Но все пак трябва да се констатира, че те са се оказали безплодни. Освен това, изглежда, че предложенията за дисциплинарно наказание на служителя отговорен за призоваването, не са били взети предвид. Проблемите относно призоваването на синовете на заинтересования са продължили през целия период на разглеждане на случая и са довели до повече от петнадесет отлагания на делото.
42. Към това се добавя периода от над една година между първото произнасянена районния съд и започването на втората фаза на процедурата.
43. В заключение, като се имат предвид конкретните елементи, Съдът счита, че в случая продължителността на процедурата по спора е прекалена и не отговаря на изискването за „разумен срок”.
44. Изхождайки от това, налице е нарушение на член 6 § 1.

III. ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

45. По смисъла на член 41 от Конвенцията,

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

46. Жалбоподателят претендира 29 000 български лева (около 14 900 евро) като материални вреди, които е понесъл (разходи по

наемане на нова къща и обезщетение за обезценяване на спорните вещи). Освен това той претендира 8 000 български лева (около 4 100 евро) за морална вреда.

47. Правителството не зае позиция по този повод.

48. Съдът не вижда причинна връзка между констатираното нарушение и изтъкваната от жалбоподателя материална вреда и отхвърля искането. Но за сметка на това счита, че заинтересованият е понесъл вреда от морален характер, поради факта на продължителност на процедурата. Произнасяйки се по справедливост, Съдът присъжда на неговата вдовица, 2 600 евро за понесена морална вреда.

Б. Разходи

49. Жалбоподателят претендира 3 000 български лева (около 1 540 евро) за разходи пред вътрешното правораздаване (транспортни разходи и адвокатски хонорари) и 106 български лева (около 55 евро) за разходи свързани със съда. Той е представил фактури за разходите пред съда.

50. Правителството не зае позиция в това отношение.

51. Според съдебната практика на Съда, един жалбоподател може да получи възстановяване на разходите си, когато може да се удостовери тяхната реална стойност, тяхната необходимост и разумния им размер. В случая, като се имат предвид елементите с които разполага и горепосочените критерии, Съдът отхвърля искането относно разходите по националната процедура, които нямат отношение към констатираното нарушение. За сметка на това, той отпуска на вдовицата на жалбоподателя цялата искана сума за разходи свързани със Съда

В. Мораторна лихва

52. Съдът счита за уместно да базира мораторната лихва върху лихвеният процент по пределното кредитно улеснение на Централната европейска банка увеличена с три процентни пункта.

С ТЕЗИ МОТИВИ, СЪДЪТ, ЕДИНОДУШНО,

1. *Постановява*, че вдовицата на жалбоподателя има качеството за настоящата процедура, пред инстанцията и по начина по който е заведена;
2. *Обявява* останалата част от жалбата за допустима;

3. *Постанова*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;

4. *Постановява*

а) че държавата ответник трябва да изплати на г-жа Господинова, в срок от три месеца след като решението стане окончателно, съгласно член 44 § 2 от Конвенцията, 2 600 (две хиляди и шестстотин) евро за морална вреда и 55 (петдесет и пет) евро за разходи, обърнати в български лева по приложимия към деня на плащането курс, плюс всички суми, които биха могли да бъдат дължими като данъци.

б) след изтичането на този срок и до изплащането им, тези суми ще бъдат олихвявани с проста лихва с лихвеният процент по пределното кредитно улеснение на Централната европейска банка, валиден през този период, увеличен с три процентни пункта;

5. *Отхвърля* искането за справедливо обезщетение над тези суми.

Съставено на френски език, след това съобщено писмено на 10 май 2007 г. в приложение на член 77 §§ 2 и 3 от правилника.

Клаудиа ВЕСТЕРДИЕК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Председател